

Reportatge. Isaïes Vilàs, de les conegudes com a drassanes de Solapa, va construir la darrera muleta documentada a la ciutat per al seu fill Fernando, que la guarda a casa

El mestre d'aixa Isaïes Vilàs collant amb serjants la cinta, per a ser clavada a les quadernes i contrarodes. FOTO: CEDIDA

L'ÚLTIMA EMBARCACIÓ D'UN MESTRE D'AIXA A TORTOSA

MARIA NOCHE BO
TORTOSA

Isaïes Vilàs Panisello és l'últim mestre d'aixa que va exercir la professió a Tortosa, i el fabricant de l'última embarcació creada a les drassanes de la ciutat. Fernando Vilàs, el seu fill, és el propietari d'aquesta embarcació, una muleta construïda entre l'any 1980 i 1981. Isaïes Vilàs provenia d'una família dedicada a aquest ofici durant segles, coneguts a la ciutat pel sobrenom de Solapa. De fet, les drassanes de la família s'anomenaven drassanes de Solapa. Ja des de ben petit, Isaïes va començar a ajudar el seu pare, i ho va convertir finalment en la seva professió.

Va ser un dels mestres d'aixa de les drassanes de Tortosa, «unes de les drassanes més importants, després de les de Barcelona», apunta el seu fill, Fernando Vilàs. A la ciutat, en aquells anys, es creaven embarcacions per a tot el territori i de tota mena: muletes, canoes, barques amb motor, barquetes de pescar, llauts, barcasses per travessar el riu, etc.

En aquella època, aquest era un ofici en auge a Tortosa. Les drassanes estaven ubicades, en primer lloc, on es troba actualment el Parc Municipal Teodor González, i Vilàs explica que n'hi havia entre 12 i 13. Quan es va construir el parc, aquestes es van traslladar i, en el cas de la família Vilàs, es van ubicar a l'altra banda de riu, davant l'església del Roser, on està el taller de Fernando i on es guarda aquesta última embarcació.

Isaïes Vilàs també va estar treballant a altres municipis, com Flix, Mequinensa, Riba-roja... Va ser després de la guerra, quan es van haver de construir llauts i altres transports fluvials, per substituir els ponts i les carreteres destrossades.

Sobre l'any 1967 i 1968 Isaïes Vilàs es va jubilar, però tot i això, i sense ell saber-ho, encara li quedava un últim encàrrec. Va ser l'any 1980 quan el seu fill, Fernando Vilàs, li va demanar al seu pare que li construís una embarcació per a ell, en aquest cas, una muleta. «Jo, que era el seu fill, no tenia cap embarcació, i volia guardar un record», explica al

Fernando Vilàs amb la darrera muleta del seu pare.

FOTO: JOAN REVILLAS

Diari Fernando. A poc a poc, aprofitant les estones lliures, pare i fill van treballar en aquesta construcció.

Isaïes va ser la mà mestra del projecte i, el seu fill Fernando, qui també el va ajudar, va aprofitar per documentar i fotografiar tot el procés, d'ençà que es va iniciar

fins que la muleta va arribar a navegar pel riu.

En aquella època, totes les embarcacions es construïen amb fusta, en aquest territori, sobretot amb fusta d'olivera i amb fusta de pi. La fusta s'havia d'anar escalfant amb el foc per anar donant-li la forma arquejada que requeria

l'estructura de la barca. Així es van anar creant totes les peces, que després es van unir per donar-li forma a l'embarcació. Un procés complex, seguint les directrius d'un vertader mestre d'aixa. Fernando Vilàs apunta, entre altres, que ell té els coneixements per construir una embarcació. El seu pare li ho va ensenyar tot i ell l'ajudava, però mai s'ha dedicat a construir-ne una ell sol.

L'any 1981 la muleta va quedar finalitzada, i aquesta va ser l'última documentada a la ciutat. Amb la muleta fabricada pel seu pare, Fernando va anar durant anys re-

Les barques es construïen en aquest territori amb fusta d'olivera i de pi

corrent el riu Ebre. Explica que fins i tot va fer diversos viatges fins a l'Ampolla, anar i tornar. Va ser a principis dels anys 90 quan va decidir traslladar-la al seu taller i guardar-la, ja que les condicions meteorològiques, el cabal del riu i algunes actuacions incíviques van posar diverses vegades la barca en perill.

Actualment l'embarcació roman a la seva propietat, tot i que Fernando explica al *Diari* que «probablement la destini a algun lloc on la puguin conservar, però encara no sé on». La seva intenció, en qualsevol cas, és que la puguin restaurar i exposar, per tenir-la ben conservada i que tothom qui vulgui la pugui veure.